

LR Prezidentui Gitanui Nausėdai

LR Seimo Pirmininkei Viktorijai Čmilytei-Nielsen

LR Ministrėi Pirmininkei Ingridai Šimonytei

LR Seimo nariams

Siunčiama tik el. paštu

Lietuvos psichologų sąjunga išsako poziciją dėl civilinės sąjungos įteisinimo Lietuvoje

Lietuvos psichologų sąjunga ragina reaguoti į vienos iš labiausiai pažeidžiamų grupių patiriamą diskriminaciją ir imtis aktyvių priemonių, kurios gerintų LGBT asmenų psichikos sveikatą Lietuvoje. Kaip rodo įvairių pasaulio ir Europos valstybių patirtis, tos pačios lyties civilinės sąjungos (partnerystės) įteisinimas ir teisių apsauga yra svarbi LGBT asmenų psichikos sveikatos prielaida.

Tyrimai atskleidžia, kad LGBT asmenys patiria mažumos stresą, kurį kelia visuomenėje paplitusios neigiamos nuostatos LGBT asmenų atžvilgiu ir iš to kylanti diskriminacija bei priekabiavimas. Su mažumos stresu siejamas didesnis psichikos sveikatos problemų paplitimas tarp LGBT asmenų (1). Šios problemos ypač ryškios visuomenėse, kuriose aukšti homofobijos ir netolerancijos rodikliai. Europos Sąjungos Pagrindinių teisių agentūros atlikta apklausa parodė, kad LGBT žmonių psichologinė savijauta Lietuvoje yra viena prasčiausių visoje Europoje: net 34 proc. apklaustųjų nurodė nuolatos arba didesnę dalį laiko besijaučiantys prislėgti, išgyvena depresyvas nuotaikas (2).

Kitų šalių patirtis leidžia teigti, kad tos pačios lyties civilinės sąjungos, partnerystės ar santuokos įteisinimas gerina LGBT asmenų psichikos sveikatą. Įteisinus vienalytes santuokas Danijoje ir Švedijoje, savijudžių tarp homoseksualių vyrų ir moterų sumažėjo beveik per pusę (46%) (3). JAV, Anglijoje ir Velse įteisinus tos pačios lyties santuokas, homoseksualių asmenų subjektyvus sveikatos vertinimas ir subjektyvus gerovės išgyvenimas kilo (4). Tai tik keli pavyzdžiai, atskleidžiantys glaudžias sąsajas tarp LGBT asmenų psichikos sveikatos ir santykių įteisinimo.

Aktyvią poziciją ir palaikymą tos pačios lyties asmenų civilinės sąjungos, partnerystės ir santuokos atžvilgiu yra ne kartą išreiškusios Amerikos psichologų asociacija (5), Amerikos psichiatrų asociacija (6), Australijos psichologų sąjunga (7), Britanijos psichologų sąjunga (8) ir kt.

Lietuvos psichologų sąjunga reiškia susirūpinimą LGBT asmenų psichikos sveikata Lietuvoje ir ragina panaikinti egzistuojančią institucinę diskriminaciją, įteisinant tos pačios lyties asmenų civilinę sąjungą ar partnerystę.

Pasirašo,

Lietuvos psichologų sąjungos valdyba

Nuorodos

- 1.King M., Semlyen J., Tai S.S. et al. A systematic review of mental disorder, suicide, and deliberate self-harm in lesbian, gay and bisexual people. *BMC Psychiatry*. 2008, 8: 70.
- 2.European Union Agency for Fundamental Rights. *EU-LGBTI II: A long way to go for LGBTI equality*. 2020. Luxemburg.
- 3.Erlangsen A., Drefahl S., Haas A., Bjorkenstam C., Nordentoft M., Andersson G. Suicide among persons who entered same-sex and opposite-sex marriage in Denmark and Sweden, 1989–2016: a binational, register-based cohort study. *Epidemiology & Community Health*. 2020, 74 (1): 78-83.
- 4.Boertien D., Vignoli D. Legalizing same-sex marriage matters for the subjective well-being of individuals in same-sex unions. *Demography*. 2019, 56: 2109-2121.
- 5.American Psychological Association reiterates support for same-sex marriage (apa.org)
- 6.APA Applauds Supreme Court Decision Supporting Same-Sex Marriage | psychiatry.org
- 7.Submission to Marriage Amendment (Same-Sex Marriage) Bill | APS (psychology.org.au)
- 8.Same-sex marriage and equality | The Psychologist (bps.org.uk)